

In een gloednieuw gebouw in Ede werken zo'n zeventig mensen voor Aequor. Kwaliteit, communiceren en zelf het voorbeeld geven, dat zijn de woorden die na een uitgebreid bezoek aan Aequor blijven. Een kijkje achter de schermen van de organisatie die het groene bedrijfsleven met het groene onderwijs verbindt.

Organisatieportret Aequor

Zelf het voorbeeld geven

Een korte, steile trap leidt naar de ingang van het van veel glas voorziene, nieuwe gebouw van Aequor. Op de begane grond zijn de kamers van degenen die het gebouw vaak verlaten voor de broodnodige contacten 'buiten'. Bedrijfsadviseurs en sectormanagers bevinden zich in de kamers en overlegruimtes beneden. Maandag is een levendige dag in het kantoor van Aequor. Bijna iedereen is 'in huis', ook de bedrijfsadviseurs zijn vandaag niet onderweg. Ze hebben kantoorwerkzaamheden en overleg met hun sectormanager. In het midden van het gebouw is een ronde ruimte. Vandaag zijn daar geen mensen aanwezig. Dit communicatieplein, zoals Aequor het noemt, is bedoeld voor grotere groepen om te vergaderen. Vergaderingen van of via Aequor, maar ook vergaderingen van externe groepen. De ruimte is te huur en eventueel uit te breiden via een beweegbare wand. Zo'n 130 mensen kunnen er dan tegelijk vergaderen. Vanaf 1 mei komen er nog meer mogelijkheden, meldt directievoorzitter Richard Schout. De kamers die achter het communicatieplein zijn gelegen worden dan communicatie-

ruimtes. "Groepen krijgen de mogelijkheid in kleinere groepen voor bijvoorbeeld workshops uiteen te gaan." De huidige kamers worden verplaatst naar het deel van het gebouw dat nu nog niet door Aequor wordt bezet. Schout: "We zijn een kennis- en communicatiecentrum, dat is in het gebouw te zien. Dat willen we ook naar buiten toe laten zien."

Fusie

"Henk Bruggink is sectormanager Groene Ruimte. Hij heeft zijn kantoor op de begane grond. Zijn belangrijkste taak is het aansturen van de bedrijfsadviseurs Groene Ruimte. Bruggink werkt deze maand precies twaalf en een half jaar voor Aequor en haar voorgangers. Na de fusie tussen drie organen voor het leerlingwezen werd zijn werkgever Lobas. In 2001 veranderde de naam Lobas in Aequor, een van de 21 kennis- en communicatiecentra. De sector groene ruimte omvat de hoveniersbranche, de groenvoorziening, land, water en milieu, bos- en natuurbeheer, natuurtoezicht en recreatie."

Organisatie Aequor

De kerntaken van Aequor zijn:

- ✦ Ontwikkeling en instandhouding van de kwalificatiestructuur voor het voortgezet groen onderwijs op basis van door het bedrijfsleven in de sectoren gelegitimeerde analyses;
- ✦ Zorg voor voldoende beroepspraktijkvormingsplaatsen van goede kwaliteit;
- ✦ Voorzien in externe legitimering van examens in het voortgezet groen onderwijs.

Aequor onderscheidt zes groene sectoren:

- ✦ Bloem- en tuincentrumbranche
- ✦ Dierverzorging
- ✦ Groene ruimte (milieutoezicht en recreatie)
- ✦ Plantenteelt
- ✦ Veehouderij (paardenhouderij en paardensport)
- ✦ Voedingsindustrie

De Commissie onderwijs bedrijfsleven (Cob) functioneert als een bestuurscommissie. Haar doel is een goede afstemming tussen arbeidsmarkt en beroepsonderwijs te realiseren.

De sectorcommissies adviseren de Cob over sectorale zaken die de kwalificatiestructuur aangaan. In de commissies zitten vertegenwoordigers van onderwijs en bedrijfsleven.

In de bedrijfseenheden zitten vertegenwoordigers van werkgeversorganisaties en werknemersorganisaties van de branches in de sector. Zij brengen de behoefte aan kwalificaties in beeld en bepalen een standpunt voor overleg in de sectorcommissies.

Wankele constructie

Net zoals zijn collega's van de overige sectoren heeft de sectormanager Groene Ruimte bedrijfsadviseurs onder zijn hoede die hun werkgebied over heel Nederland hebben. 'Onder zijn hoede' is echter niet helemaal goed geformuleerd, want er schuilt een lastige kwestie op het gebied van de bedrijfsadviseurs. Een van de drie vroegere landelijke organen kende de constructie dat de consulent (de voorganger van de bedrijfsadviseur) in dienst was van een school. In andere sectoren was dit niet gebruikelijk, daar waren consulenten in dienst van het landelijk orgaan. Bij de start van Lobas is deze constructie deels in stand gebleven. Scholen wilden graag dat hun bedrijfsadviseur (voormalig consulent) in dienst bleef van de school. Bruggink: "Ze zagen dat als hun vertegenwoordiging naar buiten. In 1996 vonden Aequor en de aoc's elkaar in een convenant. Daarin werd afgesproken dat de bedrijfsadviseurs die in dienst waren van de scholen zich ook daadwerkelijk in moesten zetten voor Aequor." Een wankele constructie, aldus Bruggink, want de onafhankelijkheid van de bedrijfsad-

viseur kan makkelijk in het geding komen.

Taal van de branche

Bruggink heeft momenteel zes bedrijfsadviseurs Groene Ruimte in dienst van Aequor en negentien bedrijfsadviseurs die een dienstverband via een aoc hebben. In de overige sectoren is een vergelijkbare verhouding waar te nemen. "Ik spreek altijd met deze mensen af dat ze zo onafhankelijk mogelijk moeten zijn. Ik zeg bijvoorbeeld: zorg dat je niet alleen van je eigen aoc folders bij je hebt. De klant moet ook een vergelijking kunnen maken." Zo'n zestig tot zeventig procent van de tijd zijn de bedrijfsadviseurs 'on the road'. De rest van de tijd worden ze ingezet voor ontwikkeling en onderhoud van de kwalificatiestructuur, of andere ontwikkeltaak. Bruggink: "Dat probeer ik te organiseren. Daarnaast ontwikkelen we het adviseurschap verder. Voor een bedrijfsadviseur is de leerling eigenlijk helemaal uit beeld. Het bedrijf is het centrale punt. Hij adviseert het bedrijf en de praktijkopleider. Het is belangrijk dat de bedrijfsadviseurs de

Henk Bruggink: "Het is belangrijk dat de bedrijfsadviseurs de taal van de branche spreken"

taal van de branche spreken, maar ook dat ze op de hoogte zijn van alle ontwikkelingen op het gebied van onderwijs en arbeid."

Voor de 'wankele constructie' van de bedrijfsadviseurs in dienst van de scholen, is ook op bestuurlijk niveau aandacht, vertelt directievoorzitter Richard Schout desgevraagd. "In maart komt het in de bestuursvergadering op de agenda. Er zal bekeken worden of een alternatief systeem meer voldoet. Er zijn twijfels over aansturing en efficiency. Leerlinggericht werken is ook iets heel anders dan bedrijfsgericht werken. Op bestuurlijk niveau zal dit dus allemaal aan de orde komen."

Laptop

Peter van der Pol is een van de bedrijfsadviseurs Groene Ruimte in dienst van Aequor. Voor de foto wil hij best wel even in zijn auto stappen, op weg naar een klant. In werkelijkheid is hij op maandag altijd op kantoor. Twee dagen in de week is hij onderweg naar bedrijven, twee dagen besteedt hij aan overleg en werkzaamheden voor onder andere de

Historie

1966: Oprichting landelijke organen voor het leerlingwezen:

✦ LSL (later VOLLT): Landelijke Stichting ter bevordering van de opleiding in het Leerlingwezen in de Land- en Tuinbouw en de landbouwambachten;

✦ LSBL: Landelijke Stichting Beroepsopleiding Levensmiddelenindustrie (LSBL);

✦ LOLB (later LSBC): Landelijk Orgaan voor het Leerlingwezen in de Bosbouw.
Doelstelling van de stichtingen is van schoolverlaters met vakgerichte opleidingen de beroepsbekwaamheid te verhogen.

1992: Invoering van een opleidingsstructuur. De overheid stelt een eerste Overzicht van Diploma's en Certificaten (ODC) op.

1 januari 1994: Start van de Landelijke Organisatie Beroepsopleidingen Agrarische Sectoren (Lobas). Voorlopig op drie locaties.

15 Oktober 1994: Lobas vestigt zich op het Horapark in Ede

1995: Realisatie van het eerste ODC onder verantwoordelijkheid van Lobas. Het landelijk orgaan maakt drie odc's.

1996: De WEB vervangt de Wcbo (Wet op het cursorisch beroepsopleiding). Lobas is nu een landelijk orgaan voor het beroepsopleiding.

1997: De eerste uitgave van het register met (voorlopig) erkende opleidingsbedrijven op c.d.-rom.

2000: Minister Brinkhorst van LNV zet zijn handtekening onder de KS 2000+. Vanaf augustus 2001 zullen aoc's met deze kwalificatiestructuur gaan werken.

2001: Naamsverandering van Lobas in Aequor.

kwalificatiestructuur. Van der Pol is zeven jaar docent geweest aan het aoc De Groene Welle. Hij merkte dat hij het leuk vond stages te begeleiden en bedrijven te bezoeken. Hij werd eerst parttime en later fulltime bedrijfsadviseur, eerst via zijn aoc, nu in dienst van Aequor. Vanaf 1998 is Van der Pol bezig met bedrijfsbezoeken die moeten leiden tot de erkenning van een bedrijf tot leerbedrijf. Om tot erkenning te komen heeft hij een laptop bij zich met een computerprogramma met vragen. Van der Pol: "In het begin was dat echt een instrument om mee te werken. Ik gebruik het nu natuurlijk nog, maar ik merk dat ik, omdat ik het programma goed ken, er meer een gewoon gesprek van kan maken. Het woord erkenning en het beroep dat je doet op de tijd van een ondernemer, leidt wel eens tot een afweermechanisme. Het is goed om te merken dat bijna alle bezoeken toch heel positief verlopen."

Hoog kennisniveau

Volgens Van der Pol verlopen de gesprekken meestal positief omdat de bedrijfsadviseur, naast de erkenning van het leerbedrijf, uiteraard een adviserende taak heeft. De ondernemers blijken volgens Van der Pol vooral veel te hebben aan de informatie over de arbeidsomstandigheden die hij geeft. Daarnaast wordt ook de informatie over cursussen en uitleg over het onderwijs en de begeleiding van leerlingen zeer op prijs gesteld. "Ik heb bijvoorbeeld een klant met een nekhermia. Hij is weer snel aan het werk gegaan met als voornaamste reden dat hij geen bedrijfsopvolger heeft. Niemand kan dus op dit moment zijn werkzaamheden overnemen. Ik stip dan aan welke mogelijkheden er zijn om een medewerker op te leiden tot assistent-bedrijfsleider. Dat zijn voor mij ook mogelijkheden een dienstverlenende relatie op te bouwen. Daar gaat het uiteindelijk om". Van der Pol vindt het daarom prettig dat het aantal bedrijven per bedrijfsadviseur is teruggebracht. De kwaliteit van de bedrijven die in het register staan is goed, vindt hij.

FOTO: MARIKE VAN KERKHOVEN

◀ **Peter van der Pol: "Ondernemers blijken vooral veel te hebben aan de informatie die je geeft"**

"Daarom is het jammer dat nog niet alle aoc's hun leerlingen stimuleren het register op de goede manier te gebruiken." Meer advisering, minder de nadruk op erkenning, dat is het streven van Van der Pol en Aequor voor de toekomst. Een niet te groot bestand, waar goed mee gewerkt kan worden. Van der Pol: "Het kennisniveau wat betreft advisering is hoog bij Aequor en daar kan het onderwijs gebruik van maken."

Missers

Ron Brouwer, coördinator beroepspraktijkvorming van Aequor, benadrukt ook dat een kwalitatief goed aanbod van opleidingsbedrijven het streven is van Aequor. Het bpv-register moet een register met bedrijven zijn waarin leerlingen kunnen zoeken naar het opleidingsbedrijf dat bij ze past. Brouwer: "In die zin nemen we de scholen werk uit handen." Toen het register opgebouwd werd (vanaf 1997) keken veel instellingen de kat uit de boom, merkte Brouwer. "In het begin hadden we ook veel te veel bedrijven. Nu hebben we echter een betrouwbaar register. Daarom zijn we onlangs de campagne 'mijn ideale stage' gestart." Breedte en kwaliteit zijn de steekwoorden wat betreft de bpv, vindt Brouwer. "We horen daarom graag van scholen hoeveel plaatsen ze nodig hebben en op welke gebieden. Die aantallen beginnen wel langzaam te komen, maar wat betreft de kwaliteit hebben we graag nog meer informatie. Bedrijfsadviseurs kunnen dan immers nog gericht op pad. We moeten nooit vergeten dat de bpv voor een leerling een heel essentieel onderdeel is. We kunnen ons geen missers permitteren." Om bedrijven behulpzaam te zijn bij het proces om een goed leerbedrijf te worden, heeft Aequor de kwaliteitsspiegel ontwikkeld. Met de kennis- en communicatiecentra van andere sectoren wordt zoveel mogelijk dezelfde lijn bepaald. "Dit zijn allemaal ontwikkelingen waaruit blijkt dat de organisatie steeds verder is geprofessionaliseerd."

Minder gedetailleerd

Het verbinden van bedrijfsleven en onderwijs levert niet alleen een bpv-register als resultaat op. Ook de kwa-

lificatiestructuur is een resultaat van de verbinding tussen beide. Marjan Lunter is coördinator van de kwalificatiestructuur bij Aequor. Onderwijskundige Lunter kwam vijf jaar geleden bij Aequor werken met als taak de kwalificatiestructuur af te ronden. Nu maakt ze de beginfase mee van de ontwikkeling naar een competentiegericht kwalificatiestructuur. Elke sector had tot nu toe een eigen interpretatie van de kwalificatiestructuur. Het COLO (de overkoepelende organisatie voor de kennis-en communicatiecentra) wil meer eenheid en streeft naar een kwalificatiestructuur die gebaseerd is op competenties. Lunter: "Rond 2005 moet de nieuwe kwalificatiestructuur geïmplementeerd worden. We zijn nu in de fase waarin de formats zijn gestart, er lopen nog allerlei discussies." Of het weer een grote verandering wordt, betwijfelt Lunter. "Het hangt ervan af hoe je er naar kijkt. Onze kwalificatiestructuur is later tot stand gekomen en wijst al in veel opzichten in de richting van een competentiegericht structuur." Een verschil ziet Lunter wel in het minder gedetailleerd vastleggen. "De kwalificatiestructuur is in gedetailleerde eindtermen vastgelegd, nu zullen het meer de criteria worden waarin vastgesteld wordt met welke beroepscompetenties je het meest succesvol bent." Lunter vindt het vooral belangrijk dat de nieuwe competentiegericht structuur minder onderhevig zal zijn aan kleine veranderingen. Daarnaast hoopt ze dat spoedig overleg volgt over vormgeving en codering. "Dat is uit de evaluatie van KS 2000+ duidelijk gebleken. Toen is er niet tijdig overleg geweest met de makers van nOISE, zodat er een verschil in codering bestond. We hopen dit soort problemen door tijdig overleg te voorkomen."

Collegiaal

Bij de kwalificatiestructuur staat verbeteren van de kwaliteit van het product voorop. Maar ook aan de kwaliteit van de eigen organisatie wordt gewerkt. In december 2002 voldeed Aequor inmiddels niet alleen aan de ISO-norm, maar de organisatie behaalde toen ook het Investors in People-certificaat. "Een bewijs van goed strategisch personeelsbeleid", licht Richard Schout toe. "Aequor wil zelf een voorbeeld zijn. Het is name-

lijk belangrijk dat mensen in een organisatie ervan overtuigd zijn dat ze belangrijk zijn voor die organisatie." Pieta de Bruin is als kwaliteitscoördinator van Aequor betrokken geweest bij het proces dat met Investors in People werd ingezet. Ook Rob van Gurp had als hoofd Personeel en Financiën en lid van de projectgroep er direct mee te maken. Besloten werd het traject van Investors in People in te gaan omdat uit onderzoek naar welbevinden en cultuur van de organisatie verbeterpunten kwamen. De Bruin: "Met de vaststelling daarvan kwamen we echter niet verder. We hebben dus een structuur gezocht om dat op te pakken en dat werd Investors in People. Van Gurp: " 'Behoudend en afwachtend' kwam uit de eerdere onderzoeken naar onze cultuur, we wilden naar een innovatieve cultuur." Tijdens het Investors in People-traject werd voor iedere medewerker een persoonlijk ontwikkelingsplan opgezet. De Bruin: "Als je een leven lang leren promoot, moet je daar zelf ook een voorbeeld in zijn, anders ben je niet geloofwaardig." Over de werksfeer bij Aequor zijn Van Gurp en De Bruin het zeer eens: die is collegiaal, kritisch en kansrijk. Van Gurp: "Als puntje bij paaltje komt, merken we dat we bij elkaar horen."

FOTO: MARIJKE VAN KERKHOVEN

▲ Marjan Lunter (rechts boven): "De nieuwe competentiegericht structuur zal minder onderhevig zijn aan veranderingen."

Gebak

In de pauze horen ze in elk geval allemaal bij elkaar. Er wordt gezamenlijk gepauzeerd in de lichte kantine, voorzien van een uitstekende catering. Deze maandagochtend eten ze allemaal gebak, afkomstig van een aantal jarigen. Maandag is de beste dag om te trakteren, want dan is immers iedereen in huis. 's Middags zit ook weer iedereen bij elkaar, met een kopje soep en soms een broodje gezond. Ook Ineke Rietveld van de afdeling Databeheer geniet van haar pauze. Ze prijst de sfeer bij Aequor: "We hebben wel eens uitzendkrachten en die willen allemaal graag terugkomen. Dat zegt genoeg, denk ik." Rietveld startte vijftien jaar geleden bij de examenadministratie. Nu is haar voornaamste taak de informatiestromen binnen Aequor te beoordelen. Ze maakt daarvoor toepassingen van computerprogramma's om het de backoffice zo makkelijk mogelijk te maken. "Ik heb de mogelijkheden gekregen om me zo te ontwikkelen. Als je dat zelf wilt, krijg je die mogelijkheden ook. Wat dat betreft was dat Investors in People-traject voor mij een bevestiging van wat ik al wist." ☺

Marijke van Kerkhoven